

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 03-31151-14-1 (שטרות)

1 הזוכה: XXX, ת.ז. XXX
2 באמצעות עו"ד ארז אלקיים
3 החייבת: XXX, ח.פ. XXX
4 צד ג': בנק XXX בע"מ

החלטה

6 החלטה בבקשה לחיוב צד ג' בחוב הפסוק לפי סעיף 48 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967
7 (להלן - החוק).

8 1. הוטל עיקול על כלל נכסי החייבת אצל בנק. הבנק השיב כי נרשם עיקול, אולם,
9 בהתבסס על כך שבחשבון החייבת אצל הבנק היתה יתרה שלילית, בפועל לא נתפסו
10 כספים - לא ביום הטלת העיקול ולא תוך שלושה חודשים מאותו מועד. במשך שלושת
11 החודשים שלאחר הטלת העיקול התנהלה בחשבון החייבת תנועה ענפה, שכללה
12 חיובים רבים (לטובת צדדים רחוקים) בסכומים נכבדים, תוך שהיתרה בחשבון היתה
13 שלילית כל העת. האם הפר הבנק את צו העיקול ויש לחייבו בחוב הפסוק?
14 זה נושא דיוננו.

פרק א': רקע עובדתי

17 2. תיק הוצאה לפועל זה נפתח ביום 12.8.2014 לשם ביצוע 22 שיקים אשר משכה
18 החייבת לפקודת הזוכה וחוללו. בעת פתיחת התיק היה החוב הכולל 132,512.93 ₪.
19 בתיק מוקלדת המצאה מלאה של האזהרה לחייבת ביום 13.10.2014. לתיק לא הגיע
20 כל תקבול במהלך הזמן והחוב כיום הוא 168,668.27 ₪.

21 3. ביום 21.12.2014 הוטל במסגרתו של תיק הוצאה לפועל זה עיקול על כלל נכסי
22 החייבת אצל בנק XXX בע"מ (צד ג'; להלן גם - הבנק). העיקול חל מיום המצאת הצו
23 למשך שלושה חודשים (סעיף 44(ג) לחוק). סכום החוב שצויין בצו העיקול דאז היה
24 149,190.88 ₪. תשובת המחזיק מיום 23.12.2014 אשר הועברה לתיק במדיה מגנטית
25 היתה: 'נרשם עיקול'. הנכסים שצויינו בתשובת המחזיק היו שניים: (א) שיקים
26 שטרות; (ב) פיקדונות בשקלים. בהערות שהתקבלו מהמחזיק בתקשורת מחשבים

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

- 1 מופיעות לגבי העיקול דנן (לגבי שני סוגי הנכסים) שלוש הערות אלה (ציטוטים מלאים
2 ומדוייקים): (א) "כפיפות לזכויות הבנק / חב' ביטוח / חב' אשראי"; (ב) "דיווח על
3 עיקולים קודמים של גורם אחר"; (ג) "סכום החוב לנו גבוה משווי הנכס".
- 4 .4. הוגשה בקשת מימוש עיקול (בקשה 11) וזו אושרה בהחלטתי מיום 3.2.2015 (תוך
5 התניה שהמימוש יבוצע ככל שישנם כספים מעוקלים).
- 6 .5. נוכח צו המימוש הודיע הבנק ביום 10.3.2015 כי אין בידי כספים להעברה לתיק מן
7 הטעמים דלהלן (ציטוט מלא ומדוייק): "1. סכום חובות החייב לנו גבוה משווי
8 הנכסים שהיו בידינו ושהעיקול נרשם עליהם לאחר החבות לנו. 2. כיום לאחר קיזוז
9 הנכסים להקטנת החבות לנו, חשבון החייב נמצא ביתרת חובה. 3. כמו כן, הודענו כי
10 קיימים עיקולים נוספים." ביום 22.4.2015 נעתרתי לבקשת ב"כ הזוכה והוריתי לבנק
11 להגיש ביחס להודעתו האמורה ביאור מגובה באסמכתאות מלאות (הליך 14).
- 12 .6. בהליכים 18 ו-19 הוגשו על ידי הבנק בחודשים יוני-יולי 2015 המסמכים דלהלן:
13 הודעת ריכוז יתרות שנתי ליום 31.12.2014 וכן שערך כללי ליום 31.5.2015 לחשבונית
14 15770 ו-486161 בסניף XXX של הבנק; תדפיס תנועות בחשבון 486161 בתקופה
15 21.12.2014-21.3.2015 (תקופת 3 החודשים הרלבנטיים לפי סעיף 44(א) לחוק). חשבון
16 481616 הוא החשבון שבו התנהלה הפעילות העסקית השוטפת של החייבת בתקופה
17 הרלבנטית והוא יכונה להלן "החשבון".
- 18 .7. ביום 21.12.2014 היתה היתרה בחשבון 39,821.09 ₪. ביום 16.3.2015 היתה היתרה
19 בחשבון 39,998.79 ₪. ביום 19.3.2015 נרשם בחשבון זיכוי בגין הלוואה של 40,000
20 ₪ (שככל הנראה נלקחה בחשבון אחר) ובערבו של יום היתה היתרה בחשבון יתרה
21 שלילית של 798.79 ₪. לאחר תנועה מינורית נוספת היתה ביום 20.3.2015 היתרה
22 בחשבון 381.21 ₪ (בזכות). היה זה היום האחרון שבו חל צו העיקול.
- 23 .8. מאחורי חזות שלילית-מאוזנת זו של החשבון מציג פירוט התנועות בחשבון החייבת
24 (שהוצג לפי דרישת הזוכה) פעילות ערה ביותר תוך שסכומים משמעותיים (עשרות
25 אלפי ש"ח) הופקדו בחשבון ונמשכו ממנו, אף כי היתרה בחשבון לא עלתה על יתרת
26 חובה של 36,776.68 ₪ (משמע, כל העת היתרה בחשבון היתה אף שלילית יותר).
27 למעשה, תחת חסות יתרת החוב בחשבון נכנסו לחשבון ויצאו ממנו כספים רבים -

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

1 אשר לטעמו של הזוכה (כפי שיפורט להלן) היה מן הדין לעקלם לטובתו על פי צו
2 העיקול.

3

4

פרק ב': טענות הצדדים

5 9. ביום 21.7.2015 ביקשה הזוכה (בקשה 20): (א) לחייב את צד ג' (הבנק) בסכום של
6 68,950 ₪ שהוא סכום הכספים שהופקדו בחשבון החייבת לאחר הטלת צו העיקול
7 (בתקופת 3 החודשים שבהם חל צו העיקול); (ב) לחילופין, לחייב את צד ג' (הבנק)
8 בסכום השיקים שנמשכו מחשבון החייבת, לרבות העברות כספים לטובת צדדים
9 רחוקים תוך התעלמות מצו העיקול.

10 10. בתשובתו מיום 2.9.2015 טען הבנק כי ההלכה בעניין דנן היא זו אשר נקבעה ב-ע"א
11 323/80 אלתיית בע"מ נ' בנק לאומי לישראל בע"מ, פ"ד לו(2) 673 (להלן - הלכת
12 אלתיית) ולפיה "כל עוד חשבונו של לקוח הבנק הוא בחובה, אין ללקוח זכות לקבלת
13 כסף כלשהו מהבנק, וממילא אין עומדת לזכותו כל יתרת סכום כסף, אותה יוכל
14 נושהו של הלקוח לעקל" (ציטוט שהביא הבנק מהלכת אלתיית). לפיכך, לטענת הבנק,
15 "לא ניתן לבודד את פעולות הזיכוי בלבד, אלא היתרה הסופית בחשבון היא
16 הקובעת" (ציטוט מתוך תשובת הבנק). מכאן ולאור העובדה שהחשבון "לא הראה
17 שום יתרת זכות מיום הטלת העיקול ובמשך כל הזמן בו היה העיקול בתוקף" (כלשון
18 הבנק) ביקש הבנק לדחות את הבקשה ולחייב את הזוכה-המבקש בהוצאות.

19 11. בתגובת הזוכה מיום 9.12.2015 נתבקש לקבוע כי צד ג' "פעל בחוסר תום לב וכי מרגע
20 הטלת העיקול היה עליו לצמצם מיד את מסגרת האשראי באופן שכל סכום שהופקד
21 בחשבון ושלא הוקטן מכוחו האשראי יש לראותו כמעוקל". שלושה יסודות לטענת
22 הזוכה:

23 (א) אין לאפשר לחייבת (ולכל חייב) לחסות תחת כנפיה של יתרת חובה בחשבון
24 עו"ש לשם המשך פעילות עסקית רגילה, לרבות קבלת תקבולים וביצוע
25 תשלומים, מבלי שצו עיקול משפיע על התנהלותה. התנהלות זו הוגדרה על ידי
26 הזוכה כ"ביזוי צו העיקול, פגיעה בשלטון החוק ופגיעה באמון הציבור במערכת
27 ההוצאה לפועל ובית המשפט".

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

- 1 (ב) פסק דינו של בית המשפט העליון מיום 16.1.2014 ב-ע"א 1507/11 **בנק מזרחי**
2 **טפחות בע"מ נ' משה אלבס** עסק בעיקול זמני ולא בעיקול שהוטל לגביית חוב
3 פסוק על פי חוק ההוצאה לפועל.
- 4 (ג) פסק דינו האמור של בית המשפט העליון ב-ע"א 1507/11 (סעיף 21 לפסק דינה
5 של כב' השופטת חיות) לא פסל אימוץ גישתן של פלאטו-שנער ועופר-צפוני (רות
6 פלאטו-שנער ומיכל עופר-צפוני "עיקול מסגרת אשראי בחשבון עובר ושב -
7 הרהורים טרם פסיקה מחודשת של בית המשפט העליון בסוגיה" **מאזני משפט**
8 ח (תשע"ג) 93, 119-122) לפיה ראוי שעיקול שהוטל אצל בנק יחייב צמצום
9 מידי של מסגרת האשראי של הלקוח-החייב ליתרת החובה שהיתה בעת
10 המצאת צו העיקול לבנק. כך יימנע מהלקוח-החייב למשוך כספים כל עוד
11 החשבון המעוקל מצוי ביתרת חובה.
- 12 מכאן, סיכם ב"כ הזוכה, מדיניות משפטית ראויה היא לקבוע כי "**משבחר הבנק**
13 **להמשיך לפרוע צ'קים בחשבון החייבת במקום לצמצם את האשראי אין לו להלן**
14 **אלא על עצמו ולחייבו בסכום הכספים שנמשכו מהחשבון לאחר הטלת העיקול**".
- 15 12. בשל השאלה המשפטית שהתעוררה הוריתי על העברת תגובת הזוכה להתייחסות
16 (מהלך רביעי) של הבנק. הבנק הבהיר כי הצעתן של פלאטו-שנער ועופר-צפוני אינה
17 מציגה פסיקה נוהגת וכי גם כב' השופטת חיות ציינה בפסק דינה (בהדיינות שכולה
18 היא אמרת אגב) שההצעה של פלאטו-שנער ועופר-צפוני מעוררת "קשיים משפטיים
19 ומעשיים לא מבוטלים". הבנק הפנה גם לפסק דינו של בית המשפט העליון ב-רע"א
20 8365/05 **עזרא קירמה נ' בנק יורוטרייד** אשר לטענת הבנק יש בו כדי לאשרר את
21 הלכת אלתית וללמד שהיא עודנה תקפה.
- 22 13. בהעדר מחלוקת עובדתית של ממש בין הצדדים הוריתי ביום 29.3.2016 לצדדים
23 להבהיר האם הם עומדים על קיום דיון (בהתאם לזכותם לפי הוראת תקנה 27א
24 לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ס-1979) וככל שהם מוותרים על קיום דיון האם
25 מבקשים הם לסכם את טענותיהם.
- 26 14. ביום 10.4.2016 ויתר ב"כ הזוכה על קיום דיון ועל הגשת סיכומים תוך שגרס כי על
27 רשם ההוצאה לפועל להחליט "**האם לתת לבנק להמשיך להתל בזוכים כמו גם**
28 **במערכת ההוצאה לפועל, לאיין את העיקול ולהפוך אותו לחרס הנשבר תוך פגיעה**

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

- 1 באמון הציבור ובשלטון החוק, מכוח פסיקה ישנה שאבד עליה הכלח [כוונת ב"כ
2 הזוכה היתה להלכת אלתית; ד.ד.], או לסייע בגבייה, להגביר את אמון הציבור בבתי
3 המשפט ובמערכת חוקית לגביית חובות".
- 4 15. הבנק הודיע ביום 19.4.2016 כי המחלוקת בין הצדדים היא בעיקרה משפטית ולפיכך
5 אין הוא עומד על קיום דיון אך הוא מבקש לסכם בכתב את טענותיו, לרבות לעניין
6 התחשיב שבוצע על ידי הזוכה. הבנק ציין כי הוא חולק על חישובי הזוכה באשר
7 לסכומים שהתקבלו בחשבון או שנמשכו ממנו אולם נושא זה עולה מתדפיס התנועות.
- 8 16. בסיכומי הבנק נטען כי החייבת מצויה בהליכי גבייה גם בבנק - טיעון חדש וללא
9 אסמכתאות.¹ עוד נטען: "יתרות הזכות אשר הבנק דיווח עליהן בתשובה לצו העיקול,
10 קוזזו לפירעון חלק מחובותיה והתחייבויותיה של החייבת כלפי הבנק". נטען כי
11 התדפיסים שהוגשו על ידי הבנק (ראה הפניה אליהם בסעיף 6 לעיל) מוכיחים את
12 האמור. רוב סיכומי הבנק כללו למעשה חזרה על טענות הצדדים ב-4 מהלכי הטיעון.
13 בסיכומם של דברים נטען כי נימוקי הזוכה סותרים את ההלכה הפסוקה. עוד נטען כי
14 "הזוכה אף לא טרח לסכם את הסכום המדויק לו הוא טוען... כל שכן להוכיח
15 סכומים אלו".
- 16 17. נתתי לזוכה זכות תגובה לסיכומי הבנק וזו אכן הוגשה (הליך 24). הזוכה טוען שיתרת
17 הזכות של החייבת היתה פיקטיבית והבנק נתן ידו להתעלמות מצו עיקול תחת יתרת
18 החובה. בעניין ניתוח דפי החשבון טוענת הזוכה כי "סמוך למועד פרעון צ'ק שמשכה
19 החייבת בחשבון, היא הזדרזה להפקיד כסף כנגד הצ'ק כאשר הבנק דוחה ומתעלם
20 מצו העיקול ומכבד את הצ'ק" (סעיף 4).
- 21 18. טרם מתן החלטה זו ובכדי למנוע כל שגגה הוריתי ביום 7.8.2016 למזכירות להעביר
22 אל הבנק תדפיס פיסי של צו העיקול נשוא הדיון. הוריתי לבנק להבהיר "האם חרף
23 נוסחו של צו העיקול דנן עומד הוא על טענתו כי" הלכת אלתית חלה "על המקרה נשוא

¹ בדיקה במחשב מערכת ההוצאה לפועל מעלה כי ביום 10.9.2015 פתח הבנק תיק הוצאה לפועל לשם מימוש משכון מיטלטלין - מכונה להדפסה על נייר צילום משנת 1999 (תיק 15-09-511374). סכום החוב בפתיחת התיק היה 19,420.19 ₪. התיק נסגר ביום 6.9.2016 מבלי שהאזהרה נמסרה לחייבת ומבלי שבוצעו בו פעולות כלשהן. עוד יצויין כי כיום פתוחים נגד החייבת 19 תיקי הוצאה לפועל בסך כולל של 1,661,586 ₪.

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

1 הדיון כאן" (הליך 24). הבנק הגיש תגובה שבה צויינה החלטתי האמורה. בגוף
2 ההבהרה לא פנה הבנק לבחינת נוסח צו העיקול ולא השיב ישירות לאשר נדרש
3 להשיב, אלא רק שב והדגיש כי הלכת אלתית שרירה וקיימת. עוד טען הבנק נגד טענת
4 הזוכה כאילו הבנק עשה יד אחת עם החייבת לשם יצירת יתרת חובה פיקטיבית
5 ועקיפה של צו העיקול.

6 19. משמוצו זכויות הטיעון של הצדדים עד תום - הגיעה העת להכריע.

7 פרק ג' יעסוק בהלכת אלתית.

8 פרק ד' יעסוק במשמעותו של 'צו עיקול כלל נכסי החייב שבידי צד שלישי ובפרט
9 כאשר צד שלישי הוא בנק ומדובר בחשבון המצוי ביתרת חובה.

10 פרק ה' יעסוק ביישום מסקנות הדיון העיוני על המקרה דנן.

11

12 **פרק ג': הלכת אלתית**

13 20. צד ג' מציג את הלכת אלתית כמגן מוחלט במסגרתה של הדיינות זו. ברי כי סעיף 20(ב)
14 לחוק יסוד: השפיטה חל במלוא תוקפו גם בהדיינות דנן, אלא שיש לדוק פורתא
15 בהלכה הנטענת.

16 **הדיונים בעניין אלתית**

17 21. ראשיתו של עניין אלתית בהחלטה שניתנה על ידי ראש ההוצאה לפועל ביום
18 20.7.1979 בתיק הוצאה לפועל 01-72364-78-3 (הבקשה סומנה בזמנו כ-המ' 20/79).
19 בחלוף השנים, התיק אינו זמין עוד לעיון במחשב ההוצאה לפועל וההחלטה נשוא
20 ההדיינות בו אינה ניתנת לאחזור.

21 22. על החלטתו של ראש ההוצאה לפועל הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו
22 (ע"א (ת"א) 560/79 **בנק לאומי לישראל בע"מ נ' אלתית בע"מ**, פ"מ תש"ס(2) 199).
23 הערעור התקבל בפסק דין מיום 16.4.1980 אשר בו התקבלה ברוב קולות עמדתו של
24 כב' השופט ד"ר שי לוי (לימים - המשנה לנשיא בית המשפט העליון). בגוף פסק הדין
25 ניתנה רשות ערעור לבית המשפט העליון.

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

- 1 23. ביום 19.5.1983 דחה בית המשפט העליון את הערעור (ע"א 323/80 **אלתית בע"מ נ'**
2 **בנק לאומי לישראל בע"מ**, פ"ד לו(2) 673) במותב תלתא ללא מחלוקת. חוות הדעת
3 העיקרית נכתבה על ידי כב' השופט ת' אור, בהסכמת כב' השופטים מ' שמגר (בזמנו -
4 מ"מ הנשיא) ו-מ' אלון.
- 5 העובדות בעניין אלתית .24
- 6 עובדותיה הרלבנטיות של החלטת ראש ההוצאה לפועל בעניין אלתית פורטו בפסקי
7 הדין האמורים של ערכאות הערעור - ואלה הן (בהתבסס על סעיפים 2-3 לפסק דינו
8 של כב' השופט ש' לויין בבית המשפט המחוזי): הזוכה בתיק ההוצאה לפועל היתה
9 'שרשרת סופרמרקטים בע"מ' והחייבת היתה 'אלתית בע"מ'. הזוכה ביקשה להטיל
10 **עיקול על נכס מסויים** (לפי סעיף 45 לחוק; **ולא עיקול על כלל נכסי החייבת** לפי סעיף
11 44 לחוק). בקשת הזוכה היתה להטיל עיקול על "חש" 106200/29, בסכום 81,102.79
12 ל"י". העיקול הוטל כמבוקש ובהתאם להוראת סעיף 45(ב) לחוק קבע ראש ההוצאה
13 לפועל כי התקופה שבה יחול צו העיקול תהיה 60 יום. החשבון אשר עליו הוטל העיקול
14 (אצל בנק לאומי לישראל בע"מ) היה כל העת ביתרת חובה - הן בעת הטלת העיקול
15 והן בתקופה של 60 יום שלאחר מכן. הבנק השיב כי אין לחייבת כספים בחשבון
16 שעוקל. על אף שהיתרה בחשבון היתה כל העת שלילית, במהלך התקופה שחל הצו
17 הכניסה החייבת לחשבון כספים בסכום העולה על סכום העיקול ומשכה, באמצעות
18 שיקים, סכומים העולים על סכום העיקול. הזוכה פנתה לראש ההוצאה לפועל בבקשה
19 לפי סעיף 48 לחוק לחייב את הבנק לשלם לה את הסכום הנקוב בצו העיקול ובקשתה
20 התקבלה.
- 21 הכרעות בית המשפט המחוזי (ערעור ראשון על החלטת ראש ההוצאה לפועל) .25
- 22 טענת ב"כ הבנק (המערער) שהתקבלה על ידי בית המשפט המחוזי היתה -
23 "שצו העיקול לפי לשונו אינו חל אלא על יתרת זכות בחשבון, ומאחר
24 שהחשבון לא עמד מעולם ביתרת זכות, לא היה מה לעקל" (סעיף 4 רישה
25 לפסק הדין).
- 26
- 27

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

1 כב' השופט לויין ציין בפסק דינו שלוש אלה:

2 (א) פסק הדין מתייחס רק לצו עיקול נכס מסויים לפי סעיף 45 לחוק ולא לצו עיקול
3 על כלל נכסי החייב אשר מוטל לפי סעיף 44 לחוק (סעיף 2 לפסק הדין);

4 (ב) צו העיקול, לפי לשונו, מתייחס "רק ליתרות זכות" ואינו מתייחס אפילו
5 לתפיסת מזומנים שהיתה החייבת מושכת בדלפק הבנק (סעיף 4 לפסק הדין);

6 (ג) השאלה האם יכולה היתה הזוכה לתפוס כספים "על ידי צו מסוג אחר" לא
7 עמדה בפני בית המשפט המחוזי להכרעה (סעיף 4 סיפה לפסק הדין).

8 סעיף 5 לפסק דינו של השופט לויין אשר השתרע על עמודים 217-218 כלל הערות אשר
9 הוגדרו ככאלה ולפיכך הן בגדר אמרות אגב. בפתח סעיף 5 הדגיש השופט לויין
10 מפורשות כי אין הוא נדרש לטענה החלופית של הבנק לפיה "אף לו היתה המשיבה
11 מבקשת צו עיקול על כלל נכסי החייב, לא היה הצו תופס".

12 בחוות דעתו המשלימה של כב' השופט א' מישר אשר תמך בפסק דינו של כב' השופט
13 לויין, העיר כב' השופט מישר:

14 "נראה לי שמן הראוי להשאיר בצורך עיון את השאלה אם צו עיקול על
15 כלל נכסי החייב תופש כל עוד קיים חוב מצד הלקוח החייב לבנק.
16 לכשתתעורר בעיה כזאת יהיה מקום לשקול, לפחות עד כמה שצו עיקול
17 יתייחס מפורטות למכלול הנכסים שיגיעו לבנק מאת הלקוח החייב,
18 מטעמו ולזכותו לאחר קבלת הצו, את השקול הבא: האם נוכח האמור
19 בציטוט דלעיל יש לראות במקרה כזה בצו העיקול משום הוראה מחיבת
20 לבנק להועיד אותם נכסים תחילה דווקא לכיסוי החוב שאליו מתייחס
21 צו העיקול ולהעדיפו על-פני חובות הלקוח כלפי אחרים, לרבות חובו
22 כלפי הבנק, היינו: יהא מקום לשקול האם ניתן לעשות גזירה שווה
23 ולומר, שכשם שבעקרון ידו של המעקל כידו של החייב, כך הוראתו של
24 המעקל - באשר ליעד נכסי החייב שיגיעו לבנק לאחר קבלת צו העיקול
25 - כמוה כהוראת הלקוח להעדיף את החוב אשר אליו מתייחס צו העיקול
26 על פני חובות אחרים של הלקוח, לרבות חובו כלפי הבנק." (עמ' 220).

27

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

26. הדיון בפני בית המשפט העליון (ערעור שני ברשות ערכאת הערעור הראשונה)

1 בחתימת סעיף 1 לפסק דינו הציג כב' השופט אור את טענת הבנק: "טענתו של הבנק
2 היא, שלמעשה, במשך כל התקופה הרלוואנטית של קיום צו העיקול, חייבת הייתה
3 החברה לא רק למערערת אלא גם לבנק עצמו, ועל-כן לא היה הבנק חייב להעביר
4 כספים כלשהם על-פי צו העיקול" (עמ' 677).

5
6 בסעיף 2 לפסק דינו תמצת כב' השופט אור את הכרעת בית המשפט המחוזי:

7 "דעת הרוב של כבוד השופטים ש' לויין וא' מישר, על-פיה נתקבל
8 הערעור, הייתה, שעל-פי נוסח צו העיקול, כפי שהוטל, היה זה עיקול
9 של נכס מסוים של החברה במובן סעיף 44 לחוק [כך במקור; דומה כי
10 מדובר בטעות סופר והכוונה היתה לסעיף 45 לחוק; ד.ד.], דהיינו על
11 החשבון. ובמלים אחרות, על היתרה המגיעה על-פי חשבון זה. הואיל
12 ובחשבון זה לא הייתה יתרת זכות לחברה במשך התקופה הרלוואנטית
13 - לא היה הבנק חייב להעביר ללשכת ההוצאה לפועל כספים כלשהם,
14 מכוח צו העיקול." (עמ' 678).

27. הנמקת דחיית הערעור בפני בית המשפט העליון - נוסח צו העיקול ופרשנות דווקנית

15 הנמקת בית המשפט העליון (כב' השופט ת' אור) לדחיית הערעור התבססה (כמו גם
16 הנמקת בית המשפט המחוזי, בקבלו את הערעור על החלטת ראש ההוצאה לפועל), על
17 נוסח צו העיקול תוך מתן פירוש דווקני לאמור בו:

18
19 "הנני סבור, שדין הערעור להידחות. על-פי נוסח צו העיקול, עוקל
20 חשבון מסוים בבנק, הלוא הוא חשבון 106200/29. חשבון זה היה חשבון
21 עובר ושב דביטורי. כשקיבל בנק צו עיקול כזה, אין עליו להבין אלא כל
22 מה שאדם בר-דעת יבין, דהיינו, שהכוונה היא לעיקול של מה שמגיע
23 ללקוחו של הבנק על-פי אותו חשבון שמנהל הבנק. אין הצו מתייחס לכל
24 כספים אחרים, המגיעים - אם מגיעים - לחברה מהבנק, או לזכויות
25 אחרות העומדות לה - אם עומדות - כלפי הבנק.

26 בהקשר זה של פרשנות צו עיקול ראוי להזכיר, שעל הבנק מוטלת חובת
27 זהירות מצד אחד לקיים את הצו כלשונו, ומאידך גיסא, שלא לפרשו

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

1 מעבר לאמור בו, על-מנת שלא יעביר כספי לקוחו, אשר הצו על-פי לשונו
2 אינו חל עליהם, על כל האחריות במקרה כזה, שתוטל עליו כלפי לקוחו.
3 וגם זאת: כשבאים לפרש צו עיקול, מן הראוי ליתן לו פירוש דווקני, ואין
4 לייחס למוציא הצו כוונה להחילו מעבר למה שנחזה על פניו, שהרי
5 הסנקציה, לה צפוי בנק, במקרה שלא ימלא את האמור בצו על-פי
6 לשונו, היא גם אזרחית.. וגם פלילית... לפיכך, אם פעל הבנק על-פי
7 פירוש סביר, העולה בקנה אחד עם לשון הצו - גם אם ייתכנו פירושים
8 אחרים, אך אלה אינם חד-משמעיים - אין לבוא עמו בטרוניה." (סעיף
9 3, עמ' 678-679; ההדגשות הוספו).

10 28. אי דיון בטענת חוסר תום לב של הבנק

11 בפסק דינו של בית המשפט העליון צויין מפורשות כי אין הוא דן בטענות בדבר חוסר
12 תום לבו של הבנק משום שזו לא נטענה בשלבי הדיון המוקדמים (עמ' 684).

13 29. הערותיו של כב' השופט שמגר (שותף לדעת הרוב)

14 כב' השופט שמגר (לימים - נשיא בית המשפט העליון) הגדיר את צו העיקול נשוא
15 הדיון כבעל נוסח לאקוני והצטרף לעמדת כב' השופט אור הדוחה את הערעור "לאור
16 נוסחו של צו העיקול" (סעיף 1 לחוות דעתו של השופט שמגר, עמ' 686).

17 כב' השופט שמגר תמך בדחיית טענת חוסר תום לב של הבנק מטעם דיוני של איחור
18 בהעלאתה, אולם חרף זאת השיג בהרחבה על התנהלות הבנק:

19 "אולם אין לומר, כי בשל דחייתה של הטענה האמורה אכן נחה דעתי,
20 כי הבנק צריך היה להסתפק, במסגרת תשובתו למערערת, בה אישר
21 קבלתו של צו העיקול, במענה הכללי, כי הוא מאשר את קבלת צו
22 העיקול, וכי ביום קבלתו של הצו לא עמדו כספים לזכות החייב הנ"ל ותו
23 לא. המדובר בצו, שיצא מלפני בית-משפט, וניתן להניח, שהבנק יכול
24 היה להבין אל נכון, שהכוונה של הנושים איננה אך ורק לכספים,
25 העומדים לזכות החייב כיתרת זכות בתאריך פלוני, אלא גם לכספים,
26 שייכנסו לחשבון מעת לעת, כל עוד צו העיקול בתוקף... אולם אין לומר,
27 כי בשל דחייתה של הטענה האמורה אכן נחה דעתי, כי הבנק צריך היה
28 להסתפק, במסגרת תשובתו למערערת, בה אישר קבלתו של צו העיקול,

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

1 במענה הכללי, כי הוא מאשר את קבלת צו העיקול, וכי ביום קבלתו של
2 הצו לא עמדו כספים לזכות החייב הנ"ל ותו לא. המדובר בצו, שיצא
3 מלפני בית-משפט, וניתן להניח, שהבנק יכול היה להבין אל נכון,
4 שהכוונה של הנושים איננה אך ורק לכספים, העומדים לזכות החייב
5 כיתרת זכות בתאריך פלוני, אלא גם לכספים, שייכנסו לחשבון מעת
6 לעת, כל עוד צו העיקול בתוקף. (שם).

7 כב' השופט שמגר המשיך מייד ורמז רמז עבה ביותר לגבי אפשרות הוצאת צו אחר
8 שיש בידו כדי להועיל גם אם צו עיקול נכס מסויים שבידי בנק אינו מסייע:

9 "הרי ייתכן, כי הנושה יראה לפנות פנייה חוזרת לבית המשפט כדי
10 לבקש את שינוי נוסחו של הצו או יסיק מסקנות אחרות כיוצא בזה, אם
11 יועמד על כך, מה יהיה גורלו של צו העיקול." (שם, ההדגשה הוספה).

12 30. סיכום הלכת אלתית

13 א. הלכת אלתית מתייחסת אך ורק לצו עיקול על נכס מסויים.

14 ב. כאשר מוטל 'צו עיקול על נכס מסויים' (לפי סעיף 45 לחוק) על חשבון בנק, אם
15 היתרה בחשבון היא שלילית במשך כל תקופת תוקף הצו אזי העיקול אינו תופס
16 דבר.

17 ג. טענת חוסר תום לב של בנק בקבלו לידי צו עיקול כאמור ובנסיבות האמורות
18 מודיע לאקונית כי העיקול לא תפס דבר - היא טענה שניתן להעלות (אך לא
19 נדונה בעניין אלתית).

20 31. עניין קירמה נ' בנק ירוטרייד ב"מ - הערה

21 צד ג' ציין בטיעונו את החלטת בית המשפט העליון בעניין עזרא קירמה נ' בנק
22 ירוטרייד בע"מ כמוכיחה את תוקפה של הלכת אלתית גם בשנות האלפיים.

23 מבלי להיכנס לפרטי עניין קירמה, אציין שתי אלה:

24 א. בסעיף 19 לפסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט אהרן
25 פרקש) מיום 6.6.2005 ב-ע"א 6049/05 עזרא קירמה ואח' נ' בנק ירוטרייד

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

1 בע"מ ציין בית המשפט מפורשות שאין הוא נזקק לסוגיית תום לבו של הבנק
2 וכי הוא מותיר זאת "לבחינה לעת הצורך כפי שעשה כב' השופט ת. אור"
3 בעניין אלתית.

4 ב. החלטת בית המשפט העליון (כב' השופט סלים ג'ובראן) מיום 19.10.2006 ב-
5 רע"א 8365/05 עזרא קירמה נ' בנק ירוטרייד ואח' הדוחה את בקשת רשות
6 הערעור על פסק דינו האמור של בית המשפט המחוזי בירושלים אינה מנתחת
7 את הלכת אלתית אלא מציינת אותה במשפט אחד.

8 ניתן לסכם ולומר כי אין בעניין עזרא קירמה נ' בנק ירוטרייד בע"מ (כפי שנדון הן על
9 ידי בית המשפט המחוזי והן על ידי בית המשפט העליון) כדי להרחיב את הלכת
10 אלתית מעבר לגבולותיה כפי שהוגדרו בגופה ותוארו לעיל.

11

12 **פרק ד': משמעותו של 'צו עיקול כלל נכסי החייב שבידי צד שלישי'**

13 **ובפרט כאשר צד שלישי הוא בנק ומדובר בחשבון המצוי ביתרת חובה**

14 32. פרק ד' לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, אשר עניינו עיקול בידי צד שלישי, לא
15 עבר שינויים (למעט עקב שינויים בשמותיהם הרשמיים של בעלי תפקיד במערכת
16 ההוצאה לפועל) בכל הנוגע לדיונו מעת חקיקתו ועד היום.

17 קובע סעיף 43 לחוק אשר כותרתו "הטלת עיקול בידי צד שלישי":

18 **רשם ההוצאה לפועל רשאי לצוות על עיקול כלל נכסי החייב או על עיקול**
19 **נכס מסויים מנכסיו הנמצאים בידי צד שלישי.**

20 קובע סעיף 44 לחוק אשר כותרתו היא "עיקול כלל נכסי החייב":

21 **(א) צו עיקול בידי צד שלישי על כלל נכסי החייב יחול על נכסי החייב**
22 **הנמצאים בידי הצד השלישי ביום המצאת הצו או שיגיעו לידו תוך**
23 **שלושה חדשים מאותו יום.**

24 **(ב) הומצא הצו לצד השלישי, יגיש למנהל לשכת ההוצאה לפועל תוך**
25 **עשרה ימים מהמצאת הצו הודעה המפרטת את נכסי החייב הנמצאים**

**רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ**

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

1 **בידו ביום המצאת הצו או שלפי ידיעתו יגיעו לידו תוך שלושה חדשים**
2 **מאותו יום.**

3 קובע סעיף 45 לחוק אשר כותרתו היא "עיקול נכס מסויים":

4 **(א) הומצא לצד שלישי צו עיקול על נכס מסויים של החייב, יגיש למנהל**
5 **לשכת ההוצאה לפועל תוך עשרה ימים מיום המצאת הצו, הודעה בדבר**
6 **הימצאו של אותו נכס בידו, ואם לא היה בידו, כולו או מקצתו, יפרש**
7 **זאת בהודעתו.**

8 **(ב) הגיע הנכס שצו העיקול מתייחס אליו לידי הצד השלישי לאחר**
9 **המצאת הצו ותוך תקופה שנקבעה לכך בצו, יחול עליו צו העיקול מהיום**
10 **שהגיע לידו, והצד השלישי יודיע על כך למנהל לשכת ההוצאה לפועל**
11 **תוך עשרה ימים מאותו יום.**

12 33. עיקול נכס מסויים מתייחס לנכס מוגדר ותחום, תוך שהחוק מחייב את הצד השלישי
13 (המחזיק) למסור הודעת מחזיק בדבר הימצאו של "אותו נכס" בידו.

14 כאשר עסקינן בכלל נכסי החייב, על הצד השלישי (המחזיק) למסור הודעה המפרטת
15 את כל נכסי החייב הנמצאים בידו. מטבע הדברים, בעת הטלת עיקול על כלל נכסי
16 החייב, אין כל תחימה או הגבלה על מהות הנכסים המעוקלים. כך מורים גם תקנות
17 ההוצאה לפועל והטפסים הקבועים בהן - כמפורט להלן.

18 34. בהתאם לתקנות ההוצאה לפועל, התשכ"ח-1968, אשר היו בתוקף בעת אירועי עניין
19 אלתית, נוסחו של צו עיקול נכס מסויים שבידי צד שלישי היה בזמנו בהתאם לטופס
20 10 אשר נקבע בהתאם לתקנה 60(ב) (תקנות ההוצאה לפועל (תיקון), תשל"ב-1972,
21 ק"ת 2855). נוסח זה זהה לנוסח טופס 15 אשר קבוע בתקנה 73(ב) לתקנות ההוצאה
22 לפועל, התש"ס-1979 (התקנות התקפות כיום).

23 לעומת נוסח זה, נוסחו של צו עיקול על כלל נכסי החייב שבידי צד שלישי היה בזמנו
24 בהתאם לטופס 9 אשר נקבע בהתאם לתקנה 60(א) דאז. נוסח זה זהה לנוסח טופס 14
25 אשר קבוע בתקנה 73(א) לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ס-1979.

רשות האכיפה והגבייה
לשכת הוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

1 כאמור, טופס 15 דהיום (טופס 10 דאז) מתייחס לעיקול נכס מסויים שבידי צד שלישי.
2 פרטי הנכס המעוקל צריכים להופיע בטופס תוך שהוא ממולא לפי העניין. הטופס
3 מובנה לעיקול משכורת או "כספים עד לכיסוי החוב בסך של ___ לירות".
4 35. כמפורט בפסק דינו של כב' השופט ת' אור בעניין אלתית, בהקשר של עיקול נכס
5 מסויים שהוא חשבון עו"ש אצל בנק, את צו העיקול יש לפרש בדווקנות תוך שהשאלה
6 האם קיימים כספים מעוקלים מתורגמת לשאלת קיומה של זכות תביעה ללקוח-
7 החייב כלפי הבנק מכוח החשבון המעוקל. זכות תביעה של לקוח לקבלת כספים
8 מהבנק המחזיק כספים עבורו קיימת רק כאשר חשבון הבנק מצוי ביתרת זכות. מכאן
9 כי כאשר החשבון אינו מצוי ביתרת חובה, אין לבעל החשבון זכות תביעה מול הבנק
10 וממילא עיקול נכס מסויים המוטל על חשבון הבנק אינו תופס דבר.
11 לא כך הם הדברים בעניינו של צו עיקול על כלל נכסי החייב שבידי צד שלישי המוטל
12 באמצעות טופס 14 דהיום (טופס 9 דאז), הוא העיקול אשר הוטל במסגרתו של תיק
13 הוצאה לפועל זה. מטבע הדברים, צו עיקול זה אינו מפרט את הנכס המעוקל שכן הוא
14 נועד לתפוס הכל. ההנחיות בצו עיקול על כלל נכסי החייב שבידי צד שלישי הן כדלקמן
15 (ההדגשות הוספו):

16 **תוך עשרה ימים מיום קבלת צו זה עליך להגיש למנהל לשכת הוצאה**
17 **לפועל רשימה המפרטת את נכסי החייב הנמצאים בידך, או שלפי**
18 **ידיעתך עשויים להגיע לידיך תוך שלושה חדשים מקבלת צו זה, ובכלל**
19 **זה מקרקעין, מיטלטליו, כספים, חובות, זכויות, ניירות ערך וכל רכוש**
20 **אחר. הרשימה שעליך להגיש כאמור תפרט את מהותם, טיבם, מינם,**
21 **סוגם וכמותם של הנכסים, סכומי החובות וזמני פרעונם, הזכויות ומועד**
22 **מימושם.**

23 **אם יגיעו אליך נכסים של החייב תוך שלושה חדשים כאמור, עליך**
24 **להודיע למנהל לשכת הוצאה לפועל על כך תוך עשרה ימים מיום**
25 **שהגיעו לידיך.**

26 **מן הרגע שהגיע צו זה לידיך יהיו הנכסים האמורים מעוקלים ואסור לך**
27 **להוציאם מרשותך אלא עליך למסרם, או לנהוג בהם לפי ההוראות**
28 **שתקבל ממני.**

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

1 הנך מוזהר בזה:

2 (1) אם לא תגיש למנהל לשכת ההוצאה לפועל את הרשימה המפרטת
3 את נכסי החייב שבידיך תוך עשרה ימים כאמור, או אם הרשימה לא
4 תהיה שלמה או שתהיה בלתי נכונה, אתה עלול להיקרא לחקירה
5 בהתאם לסעיף 46 לחוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967, בלי לגרוע
6 מאחריותך לפי כל דין אחר.

7 (2) אם תוציא מידיך נכס מהנכסים המעוקלים לפי צו זה אתה עלול
8 להתחייב בתשלום החוב הפסוק במידה שלא שילמו החייב ובגבולות
9 שווים של הנכסים המעוקלים, כאמור בסעיף 48 לחוק ההוצאה לפועל,
10 תשכ"ז-1967.

11 36. עיקול כלל נכסי החייב, כפי שמו, נועד לתפוס הכל. בהתאם, תיאור הנכסים המופיע
12 בצו העיקול מציג דוגמאות לנכסים מעוקלים תוך שלשונו מבהירה שהרשימה אינה
13 סגורה שכן היא מתחילה בביטוי "ובכלל זה" ומסתיימת בביטוי "כל רכוש אחר". צו
14 עיקול על כלל נכסי החייב אף מבהיר מפורשות לצד השלישי (המחזיק) כי את הנכסים
15 המעוקלים אין להוציא מרשותו של המחזיק ויש למסרם או לנהוג בהם כפי שיורה
16 רשם ההוצאה לפועל. זהו צו העיקול נשוא דיוננו.

17 כלל נכסיו של בעל חשבון עו"ש ביתרה שלילית

18 37. באספקלריה של עיקול נכס מסויים, יתרה שלילית בחשבון העו"ש משמעותה אי
19 קיומו של נכס. כאמור לעיל, מקורה של תפיסה זו בהתייחסות לנכס המסויים בחשבון
20 עו"ש רק כזכות (של הלקוח-החייב) לתביעת כספים מהבנק.

21 ברם, מעת שמוטל אצל הבנק עיקול על כלל נכסי החייב - אשר מוגדר כמקיף כספים
22 חובות, זכויות וכל רכוש אחר - בחינת התנהלותו של חשבון עו"ש של לקוח-חייב
23 עשויה להוביל למסקנה שיש נכסים ברי עיקול גם אם החשבון מצוי ביתרה שלילית.
24 נבאר.

25 38. הפסיקה מכירה דרך קבע בזכותו של בנק לפעול בחשבון עו"ש ביתרה שלילית כפי
26 שיקול דעתו - זאת בהתבסס על הסכמי פתיחת חשבון אשר נוסחם מקנה זכויות
27 מפליגות לבנק אל מול הלקוח. מדובר בזכות חוזית אשר בידוע (בפסיקה) כי הבנקים

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

- 1 השונים מקפידים לשמרה בידיהם. לצורך דיוננו נתבסס על האמור ונניח שבהיות
2 חשבון עו"ש ביתרת חובה אין לבעלי זכות מוחלטת להורות לבנק מה ייעשה בחשבון
3 (אם יבוצעו ממנו תשלומים, אם יכובדו חיובים וכיו"ב) אלא כל פעילות בחשבון
4 כפופה לשיקול דעת הבנק.²
- 5 .39 בעת שחשבון עו"ש מצוי ביתרת חובה, הבנק יכול לבחור בין שתי דרכי פעולה
6 המשקפות את יחסי הצדדים באותה נקודת זמן: (א) הבנק כנושה - הבנק רשאי
7 לראות עצמו כנושה ובהתאם למנוע משיכות מהחשבון, תוך שכל הפקדה לחשבון היא
8 למעשה תשלום על חשבון החוב של הלקוח לבנק (יתרת החובה בחשבון); (ב) הבנק
9 כנותן אשראי של הלקוח ו/או שלוחו של הלקוח - בכל עת שהבנק מאפשר המשך
10 פעילות כלשהי בחשבון, למעט הפקדות המצמצמות את יתרת החובה בו, הבנק מכיר
11 בכך שבידי הלקוח נותרה זכות אשר מכוחה נמשכת התנועה בחשבון. מהות הזכות
12 יכולה להתפרש על בסיס מצעים שונים הקיימים במשפט האזרחי: זכות חוזית (על
13 יסוד הסכם פתיחת החשבון, הסכמות מאוחרות בכתב או בעל פה או מכללא או על
14 יסוד התנהגות), זכות כנהנה על פי דיני הנאמנות, זכות כשולח על פי דיני השליחות,
15 והרשימה אינה סגורה.
- 16 .40 זיהוי בחירתו של הבנק בין דרכי הפעולה האמורות ניכר בעמודת החיובים של תדפיס
17 תנועות בחשבון עו"ש המצוי ביתרה שלילית ואשר מבוצעות אליו הפקדות³:
- 18 ככל שהבנק אינו מאפשר חיובים (קרי משיכות כספים) מחשבון המצוי ביתרה שלילית
19 אזי מסתבר שהבנק רואה עצמו כנושה בחשבון. במקרה כזה אין הבדל בין חנות
20 מכולת המוסרת ללקוח מוצרי מזון באשראי לבין בנק המוסר ללקוח כספים באשראי
21 - ברי כי תשלומיו של חייב לנושה אינם ניתנים לעיקול על ידי נושה אחר, גם אם הוא
22 זוכה בתיק הוצאה לפועל וניתן לבקשתו צו עיקול.

² אם חלף ההנחה האמורה היתה ההנחה שזכות למסגרת אשראי מותרת זכות מוחלטת בידי הלקוח להורות מה ייעשה בכלל הכספים שעד קצה ניצול מסגרת האשראי אזי דומה שהיה מקום לעיקול מסגרת אשראי - בניגוד לפסק דינו של בית המשפט העליון מיום 16.1.2014 ב-ע"א 1507/11 בנק מזרחי טפחות בע"מ נ' משה אלבס ואח'.

³ ממילא אין ענייננו בחשבון ביתרה שלילית שלא בוצעו בו פעולות כלל שכן במקרה כזה ברור שאין מה לעקל.

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

- 1 ככל שהבנק מאפשר חיובים מחשבון המצוי ביתרה שלילית (קרי: הבנק מאפשר
2 זיכויים של צדדים רחוקים בשם הלקוח-החייב) אזי מתחוויר כי הבנק ממשיך לראות
3 את הלקוח (חייב אשר על זכויותיו ניתן צו עיקול) כבעל זכויות. זכויות אלה, תהא
4 הגדרתן חמקמקה ככל שתהא, יהא אופיין מעומעם ככל שיהא, הן ממשיות ובעלות
5 פועל יוצא אשר מוכיח מעל לכל ספק את קיומן. במילים פשוטות: אם הוראת קבע
6 לתשלום לספק מכל סוג (חברת החשמל, מים, ארנונה, גז, טלפון) מכובדת על ידי הבנק
7 כאשר חשבון העו"ש של לקוחו מצוי ביתרה שלילית, אזי יש ללקוח זכות. כאשר שיק
8 שמשך לקוח מחשבון עו"ש המצוי ביתרה שלילית מכובד על ידי הבנק, אזי יש ללקוח
9 זכות. בנק אינו מבצע תשלום כלשהו בשם אדם שאין לו (לאותו אדם) זכות כלשהי על
10 הבנק.
- 11 41. עיקול המוטל על כלל נכסיו של החייב שבידי בנק - בהכרח תופס את הזכויות אשר
12 מכוחן פעל הבנק לזיכוי צד רחוק כלשהו כנגד חובו של הלקוח כלפי אותו צד רחוק.
13 לשון אחרת: לא יעלה על הדעת שתחת צו עיקול על כלל נכסיו של חייב שבידי הבנק
14 יפעל הבנק, בשם אותו חייב (אשר כלל נכסיו עוקלו), לזכות צד רחוק כלשהו.
- 15 אמור אפוא: זכותו של בנק (וכל מלווה אחר) כנושה קודמת כמובן לזכותו של מעקל.
16 לפיכך ספיגת כספים לחשבון עו"ש המצוי ביתרה שלילית היא התנהלות תקינה של
17 צמצום חוב ואין צו עיקול יכול לשבש את פעילותה. לעומת זאת, כל חיוב כספים (קרי
18 זיכוי צד רחוק כלשהו בשם הלקוח-החייב) מחשבון עו"ש המצוי ביתרה שלילית
19 מהווה הכרה של הבנק בקיומן של זכויות של הלקוח-החייב - זכויות אשר עיקול על
20 כלל נכסיו החייב תופס אותן ובוודאי מונע את מימושן על דרך של זיכוי צד רחוק.
- 21 42. כמפורט בטופס צו העיקול (טופס 14) וכמקובל בכלל הפרקטיקה המשפטית, ככל שצו
22 אינו ברור למקבלו, עליו לפנות בהקדם לשם קבלת הבהרה. אם בנק מסופק לגבי
23 מהות הזכויות שיש ללקוחו ותחולת צו העיקול עליהן, אזי על הבנק להציג את מלוא
24 הנתונים בפני עושה הצו ולבקש הוראות (ולא להתעלם כליל מן הצו).
- 25 43. כאמור לעיל, הוכחת קיומה של זכות של הלקוח אינה נזקקת לנבכי ההסדרים
26 החוזיים שבין בנק (באשר הוא) לבין לקוחו-החייב ואף לא להליך הוכחות, חקירות,
27 תשאול וכיו"ב. תדפיס התנועות בחשבון העו"ש מוכיח בצורה חותכת את קיומן או
28 אי-קיומן של זכויות בידי הלקוח-החייב. בנק אינו פועל באקראיות ואינו גוף של
29 גמילות חסדים; התנהלותו רציונאלית וסדורה. זיכוי צד רחוק על ידי בנק בשם לקוח-

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

1 חייב משמעותו קיומה של זכות של הלקוח אל מול הבנק. אם לא היתה קיימת זכות
2 כזו בידי הלקוח-החייב, לא היה הבנק פועל.

3 צו עיקול על כלל נכסי חייב שבידי בנק חל על כל זכות של הלקוח מול הבנק - ולפיכך
4 גם על הזכות אשר מכוחה מבצע הבנק כל פעולת זיכוי בשמו של הלקוח-החייב. דף
5 התנועות בחשבון העו"ש מדבר בעד עצמו ועל הבנק מוטל הנטל להוכיח שאין הדברים
6 כך - ומדובר בנטל כבד.

7 תום לב ותקנת הציבור

8 44. בנסיבות המתוארות של המשך פעילות בחשבון עו"ש המצוי ביתרת חובה, לאחר
9 שהוטל צו עיקול על כלל נכסי החייב-הלקוח שבידי הבנק, מוטל צל כבד ביותר על
10 תום לבו של הבנק. בנק ואף כל בר בי רב אינו זקוק לדברי הפרשנות דלעיל בכדי להבין
11 אל נכון את משמעותו של צו העיקול על כלל נכסי החייב. גם אם צילום מצב רגעי בעת
12 קבלת צו עיקול יכול להסתכם בדיווח כי אין כספים לעיקול נוכח יתרה שלילית
13 בחשבון, הרי שאין דרך לראות התנהלות ענפה בחשבון עו"ש, גם אם כל העת הוא
14 מצוי ביתרה שלילית, כ"כלום", כמצב שבו החייב הוא חסר זכויות כלכליות, כמצב
15 שאינו נוגע כלל לצו עיקול, כמצב שאינו דורש דיווח ו/או קבלת הוראות, כהווייה שאין
16 בינה לבין צו העיקול התקף שבידי הבנק ולא כלום. בנק, אשר תחת צו עיקול על כלל
17 נכסי החייב מאפשר התנהלות ענפה של כיבוד חיובים בחשבון הלקוח-החייב, מפר
18 ברגל גסה את צו העיקול תוך שהוא חסר תום לב, אלא אם כן יראה הצדק סביר
19 להתנהלותו.

20 45. תקנת הציבור מחייבת את כיבודו של שלטון החוק וצווים אשר הוצאו כדין על ידי
21 הרשות. תקנת הציבור מחייבת כיבוד מלא של צווי עיקול, בפרט כאשר אלה נמסרים
22 לידי בנקים המשמשים כסוכנות חברתית. אם יש למחזיק (בנק) ספק לגבי תחולת צו
23 העיקול במקרה הקונקרטי שלפניו (ואין זה המקרה בעת שמבוצעים חיובים בחשבון
24 המצוי ביתרה שלילית), התנהלות הולמת צריכה להוביל את מקבל צו העיקול לפנות
25 מיידית לקבל הוראות ולא להתעלם כליל מצו העיקול שהומצא לידיו.

26 46. גם באספקלריה של תעודף חובות, תקנת הציבור מחייבת פירעון חובות אשר כבר
27 הוגשו לביצוע בהוצאה לפועל על פני ביצוע תשלומים חדשים על-ידי החייב. משמע,
28 מוטב שזכויות של חייבים ינותבו לשם פירעון חובות פסוקים שהוגשו לביצוע בהוצאה

רשות האכיפה והגבייה
לשכת הוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

1 לפועל מאשר שיופנו לביצוע תשלומים אחרים. ככל שלדידו של חייב יש צידוק
2 להעדפת תשלומים חדשים על פני פירעון חובו בהוצאה לפועל, לא תשובת בנק לצו
3 עיקול היא זו אשר יכולה לתת את ההכשר לכך (תוך שהיא למעשה מסתירה את
4 הפעילות בחשבון כהווייתה). סעדים בעניין יכול חייב מעין זה להשיג באמצעות משא
5 ומתן ישיר מול הזוכה שהטיל עיקול, באמצעות הסדרת החוב בהוצאה לפועל (תחת
6 ביקורתו של רשם הוצאה לפועל ולאחר שמיעת טענות הזוכה) או באמצעות הסדרת
7 כלל החובות בפני בית משפט מחוזי בהליך של הסדר נושים (סעיף 19א לפקודת
8 פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980). כל עוד לא עשה החייב אחת מכל אלה,
9 "הסדר הישן" הוא השולט והחוב המבוצע בהוצאה לפועל קודם לביצוע תשלומים
10 אחרים.

11 47. לשיטה אחרונה נזכיר: לא יעלה על הדעת שדווקא מי שחשבונו מצוי ביתרת חובה
12 יהיה מוגן מפני עיקולים יותר מהגנתו של מי שחשבון העו"ש שלו מצוי ביתרת זכות
13 וחשוף לכאורה ליתר אפקטיביות של צווי עיקול שיוטלו על נכסיו וזכויותיו בבנק. גם
14 מהיבט זה תקנת הציבור מחייבת את ראיית צו העיקול על כלל נכסי החייב כמשפיע
15 בפועל גם על חשבון המצוי ביתרת חובה.⁴

16 48. התוצאה

17 הגיעה העת - להותיר בהלכת אלתית אך את מה שיש בה; לשרש מן המונח "הלכת
18 אלתית" את מה שלא היה בה מעולם; ליישם הלכה למעשה את דבריו של כב' הנשיא
19 בדימוס מאיר שמגר בעניין אלתית לגבי צו עיקול שאינו על נכס מסויים.

20 **התוצאה היא אפוא זו: מעת שהוטל עיקול אצל בנק על כלל נכסי חייב, אסור לבנק**
21 **לבצע חיובים בחשבון החייב (לטובת צדדים רחוקים) אף אם היתרה בחשבון**
22 **שלילית. חיובים שבוצעו לטובת צדדים רחוקים, משמעותם היא פעולה בניגוד לצו**
23 **עיקול תקף ועילה לחיוב הבנק באותם סכומים.**

⁴ ראו והשוו: ע"א 1226/90 בנק לאומי לישראל בע"מ נ' הסתדרות הרבנים דאמריקה ואח',
פ"ד מט(1) 177, 193 (סעיף 7(ב) לפסק דינו של כב' השופט יעקב קדמי ובפרט סעיף 7(ב)(2)
(לו)

רשות האכיפה והגבייה
לשכת הוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

1 אין באמור כדי להבטיח גביית חובות לידיהם של נושים אולם יש בכך כדי לתקן
2 מציאות בלתי סבירה בה חייבים בעלי חשבון עו"ש המצוי ביתרת חובה פעלו באין
3 מפריע בחשבונותיהם תוך שהבנקים הציגו את ההתנהלות הענפה בחשבונות כהעדר
4 נכסים' ואי-תפיסה כלשהי של צווי העיקול (של כלל נכסי החייבים) שהוצאו.

5 גם אם לא יהיה בכך כדי להביא את החייבים לפרוע את חיוביהם בהוצאה לפועל (אף
6 כי יש לקוות שכך יקרה במידת מה) הרי שלפחות ניתן יהיה להבטיח שחייב בהוצאה
7 לפועל שחשבונו בבנק מצוי ביתרת חובה לא יוכל להציג עצמו כמי שחיוביו בבנק
8 מכובדים, מבלי שיש בצווי עיקול תקפים כדי להשפיע על התנהלותו.

9

10 **פרק ה': יישום מסקנות הדיון העיוני על המקרה דנן**

11 49. מצאנו לעיל כי מעת שהוטל עיקול אצל הבנק על כלל נכסי החייבת אסור היה לבנק
12 לבצע חיובים בחשבון החייבת לטובת צדדים רחוקים, אף אם היתרה בחשבון היתה
13 שלילית. חיובים כאמור שבוצעו לטובת צדדים רחוקים, משמעותם היא פעולה בניגוד
14 לצו עיקול תקף ועילה לחיוב הבנק באותם סכומים. חיובים שבוצעו לטובת הבנק
15 מהווים חיוב ישיר לטובת נושה (הבנק-המחזיק) - בין כפירעון חוב ובין כתמורה
16 לשירות - ולפיכך אין הם בגדר הפרת צו העיקול.

17 50. הבנק לא הציג כל הצדקה להתנהלותו מעבר לטענה שזו היתה בהתאם להלכת אלתית
18 - אלא שמצאנו לעיל שהלכת אלתית אינה מכשירה כלל וכלל התנהלות מסוג זו שבה
19 נהג הבנק. החלטה זו אינה פוסלת מהלכים של ספיגת כספים מהחשבון (מהחייבת-
20 הלקוחה) לידי הבנק (כנושה-מלווה).

21 51. על יסוד דפי התנועות בחשבון אשר הוצגו על ידי הבנק וצורפו לבקשת הזוכה מיום
22 21.7.2015 לחיוב הבנק בחוב הפסוק, יפורטו להלן חיובים שבוצעו בחשבון בתקופה
23 הרלבנטית בניגוד לצו העיקול. כמבואר לעיל, לא נמנים להלן חיובים שבוצעו לטובת
24 הבנק. לא נמנים להלן גם חיובים שלא כובדו על ידי הבנק (חיובים שמופיעות כנגדם
25 החזרות חיוב).

26

רשות האכיפה והגבייה
לשכת ההוצאה לפועל בירושלים
בפני כב' הרשם דניאל דמביץ

ג' תשרי תשע"ז - 05 אוקטובר 2016

תיק 1-14-31151-03 (שטרות)

תאריך	סכום חיוב	מהות
21.12.2014	5,000.00 ₪	משיכת שיק
25.12.2014	32.77 ₪	בזק - טלפון
29.12.2014	1,030.00 ₪	משיכת שיק
11.01.2015	1,543.67 ₪	אמריקן אקספרס
12.01.2015	6,086.00 ₪	משיכת שיק
12.01.2015	1,350.00 ₪	משיכת שיק
18.01.2015	3,784.00 ₪	משיכת שיק
22.01.2015	6,000.00 ₪	משיכת שיק
25.01.2015	38.99 ₪	בזק - טלפון
26.01.2015	1,030.00 ₪	משיכת שיק
02.02.2015	2,000 ₪	העברה
10.02.2015	1,032.30 ₪	אמריקן אקספרס
12.02.2015	6,080.00 ₪	משיכת שיק
16.02.2015	1,350.00 ₪	משיכת שיק
25.02.2015	37.55 ₪	בזק - טלפון
10.03.2015	1,032.30 ₪	אמריקן אקספרס

- 1
2 52. אני מחייב את הבנק בתשלום כל הסכומים האמורים לזוכה, כשהם נושאים ריבית
3 והצמדה כדין מתאריך הערך של כל חיוב ועד התשלום בפועל. בנוסף, הבנק יישא
4 בשכ"ט עו"ד ב"כ הזוכה ובהוצאות הזוכה בסך כולל של 5,000 ₪ (בגין כלל
5 המרכיבים). הסכום שישולם בפועל על ידי הבנק לזוכה, למעט ה-5,000 ₪ שנפסקו
6 בגין שכ"ט עו"ד והוצאות, ידווח על ידי הזוכה לתיק בהתאם להוראת סעיף 19א לחוק
7 כתקבול על חשבון החוב ויופחת מן החוב בתיק.
8 53. הגשת החוב הפסוק לפי החלטה זו לביצוע בהוצאה לפועל - לא לפני יום 1.12.2016.
9 54. ערעור על ההחלטה זו - בזכות, בהתאם לסעיף 80(ב) לחוק ותקנה 120(ב) לתקנות
10 ההוצאה לפועל, התש"ס-1979.

ג' תשרי תשע"ז
05 אוקטובר 2016
תאריך

דניאל דמביץ, רשם